

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Verdikt a magyar bírák felett

Ma hozza meg végső fokon a döntést bukaresti semmitőszék az állásuktól felmentett bírák sorsa fölött. Nem először megzik el erdélyi sajtóban a tiltakozás open a bírákat ért méltánytalanságok dolában. Azt is jól tudjuk, hogy ezeknek a töröknek vajmi kevés, sőt a semminél is zesebb befolyása lehet annak elbírálmal, vajjon az igazságszolgáltatás obsisai visszakapják-e kenyerüket, működési körüket, vagy sem? Távol állunk a alkiedelemtől, hogy soraink praktikus élokat szolgálhatnak. Irunk egyszerűen zért, abból az indokból, amitől hajtva a ap valakinek felgyógyulásáért fohászkoik, vagy valaki koporsója fölött a busztatót megtartja.

Igy illik, tekintet nélkül arra, vajjon vakorlatilag van-e sok értelme a prédiciának. S talán, a bírák kenyérkérdésén ivül más oldala is lesz a semmitőszék öntésének. Mi ugy tudjuk, hogy ez a legobb igazságügyi fórum eddig minden dönsében, ítélethozatalában minden befoyástól menten tudta szem előtt tartani a isza jog követelményeit. Ugyszólván gyetlen fóruma volt ez a romániai közletnek, ahol a protekciók keze megbénult, hol a befolyásolások göröcsöt kaptak, ha gyan mertek próbálkozni. Eppen azért rösen bizunk benne, hogy a pártatlanság a politikán felülemelkedő igazságerzet ogya a semmitőszéket ma meghozandó tételében is vezérelni.

Arról van szó, hogy a magyar bírák, akik hivatásukat évtizedek óta látják el pártatlan teljesítőképességgel, heroikus putánsággal, lehetnek-e áldozatai egy sovén politikai áramlatnak. Arról van szó, z-e a fontos, hogy valaki a retorika legmasabb követelményeinek is megfelelően bírja-e a román nyelvet, vagy pedig csak a köznapai jogi használatra alkalmas mértékben, de utóbbi hiányosságát a jártasság, jó judicium és kötelességtudás pótolja? Politikai hatóságok s kortesdemagógia lapckikkek és érvényesülési tülekedés elébe játszhatják a fajságot a jognak, de ugyanzt a hibát a legmagasabb igazságügyi szerv alig érvényesíthetné sulyos következmények nélkül az igazság szürke katonáin.

Mit jelentene a semmitőszék marasztató verdiktje a bírakkal szemben?

Erre a kérdésre nem nehéz feleletet adni. Nem nehéz azért sem, mert hihetlen vakmerőség volna feltételezni a semmitő-

székről, hogy ő járjon elől a nyelvi kérdésnek a jogi kérdések fölé helyezésében.

Stresemannak távoznia kell a kormányból

A Wolff-iroda az esti órákban hivatalos kommunikét adott ki, amelyben dementalja azokat a híreket, mintha Marx kancellár és Stresemann külügyminiszter között nézeteltérések lennének. A félhivatalos kommuniké szerint ugy a kancellár és külügyminiszter közt folytatott megbeszélések, mint a mai minisztertanács azt mutatták, hogy a legfontosabb kérdésekben teljes egyetértés uralkodik a kormány valamennyi tagja közt.

A Montagmorgenzeitung a centrum-párt köréből jövő információt közöl, amely világosan kijelenti, hogy a külügymi-

niszternek távoznia kell a kormányból. A centumpárt körében különösen azt veszik rosszszéven Stresemann-tól, hogy olyan nyilatkozatot tett, amely a szövetséges hatalmak körében a legnagyobb visszatetszést keltette és Németország külpolitikai helyzetét megbénította. Ezt a nyilatkozatot a külügyminiszter akkor tette, amikor sem a kancellár, sem a birodalmi elnök nem voltak Berlinben, tehát a lap szerint Stresemann ezzel az eljárásával nemcsak a kancellárt, hanem Ebert elnököt is sulyosan sértette.

Radics a szerb—horvát megegyezést hirdeti

Belgrádból jelentik: A horvát köztársasági parasztpárt vasárnap Zágrábban népgyűlést tartott, amelyen a horvátok lakta területekről, Dalmáciából, Boszniából és a Muraközből is igen sokan vettek részt. A gyűlésen körülbelül 70.000 ember jelent meg.

Radics, a gyűlés első szónoka beszédének elején kifejtette, hogy három cél elérésére törekszik. E célok: a béke, a szabadság és az igazságosság. A leghatalmasabb európai birodalom, az angol, békeszerető. Ismertette Macdonald genfi beszédét és megállapította, hogy az angol miniszterelnök ugyanazt mondotta, amit ő 20 esztendő óta hirdet. Szégyen, hogy a művelt Európában vannak még kormá-

nyok, amelyek azt hiszik, hogy fegyverrel lehet biztosítani a békét. A békét csak igazságossággal lehet biztosítani. Utalt arra, hogy Szovjet-Oroszország szerződést kötött Angliával és szintén közreműködik az európai és a világéke érdekében. Franciaországban is nemcsak új kormány, hanem új politika került hatalomra. A három legnagyobb nemzet, az angol, az orosz és a francia, ime, észretért, ellenben a kis nemzetek közül egyesek még bárgyubbak maradtak, mint azelőtt.

A párt horvát szabórt és állami kormányt kíván Zágrábban. Ez a célja, amelytől nem fog eltérni. A horvát szabor fogja megoldani a földbirtokreformot.

Goga Octavian nagyváradai tárgyalásai

Ha kormánya kerülünk...

Nagyváradai párthívei és barátai nagy szeretettel vették körül Goga Octaviánt, politikai vezérüket. A néppárt délutáni értekezlete után este közös vacsora volt, a melyen Goga informálta a helyzetről és terveiről a néppárt biharmegyei vezetőit.

Erősen bizakodik Goga, hogy nem-sokára kormánya kerülnek és a csucsai magányban egy nagy koncepciójú tervet készült el minden fontos kérdésről. A vacsorán dr Jacob János agrárpolitikáját fejtegette, amikor felállott Goga s nagy tudásról és tájékozottságról tett tanúságot ebben a kérdésben is.

A jövő politikáról is érdekes dolgokat mondott.

— A néppárt — mondja, — nem regionalista és ilyen politikát nem folytatna meggyőződésből sem. De hogy az erdélyi speciális szükségleteket kielégíthessük és Erdélyben ugy kormányozhassunk, hogy az teljesen igazságos is legyen, ugy határoztunk, hogy már most garantáljuk: minden minisztériumban, tekintet nélkül arra, hogy a miniszter erdélyi-e, vagy regátbeli származásu, az erdélyi ügyek vezetésére miniszteri vezérigazgatót (secretar general), vagy egy államtitkárt (subsecretar de stat) állítunk, aki minden speciális er-

délyi ügyben dönt. Ezeknek a tudta és beleegeyzése nélkül, — mondotta jelképesen a miniszter — Erdélybe egy galamb sem jöhet be...

Elmondotta még Goga híveinek, hogy azt akarják, hogy a kormány megtámadhatatlan erkölcsi nivón álljon;

éppen ezért a legnagyobb sulyt a választások tisztaságára fektetik.

Jövő terveiről kijelentette Goga, hogy a legközelebbi hetekben a nyugati zónában néhány népgyűlést rendeznek. Így Bárodon is, amely gyűlésen Averescu tábornok személyesen is meg fog jelenni.

Ezután a Bánáiban indul körútra Goga. Nem tart népgyűléseket, csak összehívja az érdemes intellektuelleket és jól alapozott előadásban mutatja be nekik a párt koncepcióját, terveit, céljait. Az igazi propagandát ilyennek tartja Goga.

Nagyváradon tegnap délelőtt ismerőseit látogatta meg a miniszter. Délben Greceanu tábornoknál ebédelt és délután a három órás gyorsal utazott haza Csucsára.

Véres horogkeresztes tüntetések Berlinben

Berlin, szeptember 16. A horogkeresztesek tegnap ismét több helyen rendeztek tüntetéseket, amelyek csaknem mindenütt véres összeütközésre vezettek és sok áldozatot követeltek. Stettinben összetűzésre került a sor a horogkeresztesek és a kommunisták közt. Hatan súlyosan megsebesültek, egy munkás azonnal meghalt. Dessauban a horogkeresztesek katonai napot tartottak. Itt szintén össze-

tűzésre került a sor. A horogkeresztesek több köztársasági érzelmi embert az utcán megtámadtak és bántalmaztak. Később a tömeg közé löttek és sok munkást megsebesítettek. Az összetűzések a késő éjszakai órákban még tartanak. Felső-Szilézia több helyén is voltak hasonló tüntetések, amelyek során igen sokan megsebesültek.

Vostinár polgármester-helyettes külön értekezleten a lisztrendelet szigorú betartására szólította fel a malmokat és pékeket

Tegnap délből ad hoc ülésre ültek össze a városháza tanácstermében a nagyváradi malomipar, a lisztkereskedők és a pékek képviselői. Az értekezleten dr. Vostinár h. polgármester elnökölt, aki újlágosan tájékoztatni kívánta a megjelenteket a lisztörvényről. Felszólította a malmosokat, hogy szigorúan tartásuk be a 22 százalékos kiörlésre vonatkozó rendeletet, míg a pékeket a hét leis barna kenyér kötelező sütésére és kimerésére figyelmeztette.

— Meggyőződöttünk — mondotta a polgármester-helyettes munkatársunknak — hogy úgy a malmok, mint a pékek eleget tesznek a kötelező szabályoknak. Érdekes momentum azonban megállapítani, hogy a pékek bejelentése szerint a munkásosztály is inkább a 10 lei 50 banis középbarba kenyeret vásárolja, mint a hét leis feketét. Egy pék be is mutatta a két sütés produktumát. A nehéz, fekete kenyérből legalább egy harmadánál kisebb egy kiló, mint a középbarbából. Egyébként a fekete kenyér is élvezhető és jó. Ugyancsak megemlítettem a tájékoztató értekezlet előtt a pékszeményekre vonatkozó, ismert megállapításokat: a vizes készítmények maximális sulyal egy leierű árusíthatók.

Munkatársunk maga is megnézte az egyik pék által bemutatott kenyérkészítményeket. A fekete kenyér tényleg ehető, frissen valószínűleg izletes is, de bizonyos, hogy sütési módszerében valamit javítani lehet rajta.

Végleg kisajátították a jankafalvai Szabó-birtokot is

Jankafalván dr. Szabó József pesti ügyvédnek 850 holdas birtoka volt. Ezt a birtokot a járási agrárbizottság két évvel ezelőtt kisajátította és a kisajátítást a megyei bizottság is jóváhagyta. Közben dr. Szabó József a birtokból 430 holdat a fiának, Szabó Lászlónak ajándékozott, Szabó László pedig ebből 120 holdat szétparcellázott a parasztok között. A járási agrárbizottság azonban nem hagyta jóvá sem az ajándékozási, sem a parcellázási szerződéseket. A megyei bizottság osztotta az álláspontját a járási bizottsággal.

A határozat ellen még két évvel ezelőtt a törvényes határidőn belül revíziós kérelmet adtak be a bukaresti legfőbb agrárbizottsághoz. Közben dr. Szabó József meghalt. A legfőbb agrárbizottság döntése tegnap érkezett le. Az agrárbizottság visszautasította dr. Szabó József kérelmét, mint indokolatlan, mert ő kritikusi időpontban is absenteista volt. Eppen ezért már nem volt joga ajándékozni, ezért utasították vissza a Szabó László revíziós kérelmét. De elutasították a parasztok kérelmét is és a parcellázási szerződéseket nem hagyták jóvá, dacára a parasztok érvelésének, hogy ők amúgy is földigénylők és amikor vásárolták a földet nem tudhatták, hogy azokat ki fogják sajátítani.

A legfőbb agrárbizottság döntését holnap hirdetik ki az érdekeltek előtt.

Október 6 a szüretelési határidő

A hegyközség közgyűlése

Az őszi szezonnal most tartotta meg a hegyközség ez évi közgyűlését. Először a választmány ülésézt, mely megfelelő javaslatokat készített.

Elsősorban a szüretelési határidőt állapították meg, mely a legfontosabb kérdés volt a tárgysorozatban. A javaslat október 6-ban állapította meg a szüretelési határidőt, de jogában áll mindenkinek szeptember 29-ig is leszüretelni. Akinek romlandó szőlője van, dr. Stokker József elnöktől kell kérnie korábbi időre szóló szüretelési engedélyt. A választmány a következő munkabéreket hozta javaslatba: Szedőmunkás 25 lei, puttonos 30 lei, borházas 35 lei, taposó 40 lei, napszám és koszt.

A választmány foglalkozott Papp Imre alelnök elhalálozásával, aki disze és értékes tagja volt a hegyközségnek. Helyébe Jellinek Gézát jelölték. A választmányba dr. Mangra Demeter és Pogány Gyula kerültek be. Foglalkozott még a választmány két hegyőr feyelemjével is, akik megtagadták az engedelmességet. A vizsgálat végrehajtói Czibere István nyug. csendőrezredes és dr. Soós István voltak. A választmány a két feyelemserítő hegyőrt: Sipos Józsefet és Kórodi Imrét állásukról lemondottaknak tekintette.

A választmány ülése után került sor a népes közgyűlés megtartására. A közgyűlésen megjelentek dr. Zigre Miklós, Gerián Gábor és a szőlőbirtokosok majdnem kivétel nélkül. A közgyűlés mindenben magáévá tette a választmány előterjesztéseit.

Értesitem

t. megrendelőimet, hogy az őszi idény angol szövet különlegességei változott mintákban, kizárólag egyes öltönyök raktáromra megérkeztek

CSOVITS uri divat-szabó
Str. Rimanóczy-utca 4

Biharmegyei állattenyésztőket kitüntette a király

E hó tizenkettedikén nyitották meg a talános érdeklődés mellett a kolozsvári országos állattenyésztést. A biharmegyei állattenyésztők, földbirtokosok és állattenyésztők Hasas Sándor megyei főállattenyésztő vezetésével vettek részt, mint kiállítók, ezen az ünnepségen. A kiállítást Károlyi trónörökös nyitotta meg, a kormányt Ciopeanu és Lepadatu államtitkárok képviselték. Ugyancsak a trónörökös nyitotta meg az állattenyésztők kongresszusát is.

Vasárnap délelőtt Ferdinánd király Kolozsváron volt és meglátogatta úgy az állattenyésztést, mint az állattenyésztők kongresszusát. A kongresszuson további feladatok munkára buzdította a király az állattenyésztőket és állattenyésztőket, majd egy gyönyörű lovat vett egy szemlái gazdától.

Vasárnap délután Ferdinánd király személyesen osztotta ki a díjakat. Biharmegye, mint mindig, úgy most is pompás kiállított állatokkal szerepelt. Hat első díjat hoztak el. A tamashidai uradalom merinói juhaj hatezer leies főnyerenemnyt, aranyérmét és díszoklevelet, gróf Tisza Kálmán csegédi uradalmából kiállított mangalica sertések hatezer leies főnyerenemnyt, aranyérmét és díszoklevelet kaptak. Gyémánt Testvérek szalontai uradalmából kiállított sertések négyezer leies díjat, aranyérmét és oklevelet, gróf Stubenbergr uradalom angol telivér lovai és gróf Tisza Kálmán simenthali tehenei szintén első díjat nyertek.

A király szívélyesen elbeszélgetett a kiosztás alatt a kiállítókkal.

Tegnap különben már bezárták a sikerben gazdag kolozsvári állattenyésztést.

Dorian Terrasse és Dorian-illmszínház

9 órákor 5 és 7 órákor

Ma, szerdán utoljára

Három árva

Egy kis család tragédiája 6 felv. ban

Gyulay Pál

hires magyar író legnagyobb alkotása filmen.

A főszerepekben:

Jackó Cica — Szécsi Ferkó
gyermek művészek.

„CHIC“ ÁRUHÁZ

BUL. REGELE FERDINAND 7.

Nyakkendőök
divat harisnyák
óriási választékban.

Marcus István nyilatkozik a szerződésnélküli színészek sorsáról

Marcus István művészeti vezérinspektor több napos körutat tett Szatmáron, Nagybányán és Máramaroszigeten, ahol a speciális színészeti és művészeti kérdéseket rendezte. Tegnap érkezett haza útjáról és annak eredményéről a következőket mondotta munkatársainak:

— A város meghívása folytán utaztam Szatmárra, hogy a színi szezón, valamint a díszletek ügyét rendezzem, illetve arra tanácsokat adjak. A meg egyezés őszinte örömmel létrejött a város, valamint Szabadkai a volt és Kovács a jelenlegi színigazgató között. Szabadkai átengedi a tulajdonát képező díszleteket a városnak használatra. A város szerződött Szabadkai színházgondnoknak és ezért fizet neki havi 2000 leit, valamint az eladott jegyek után, annak árához mérten külön 1—2—5 leit szednek a Szabadkai javára. A város átengedi az összes díszleteket és felszerelést Kovácsnak használatra és ezért Kovács napi 300 lei bért fizet a városnak, Szabadkai a díszletek megvásárlására 2 évi opciót adott Szatmár városának. A színjátszás ezzel biztosítva van Szatmáron és Máramaroszigeten is, ahol a város által színjátszásra is átalakítandó kultúrpalotát engedik át a színtársulatnak.

— Rendeztem a variették ügyét is. Az álláspont az, hogy ezekben csak olyan külföldi művész léphet fel, akinek a szükséges játsszói engedélye is megvan. Ugyanint a színházi ügynökségek is csak az előírt helyhatósági és miniszteri engedély megszerzése alapján működhetnek.

A nagybányai festőkolónia

— Meglátogattam a nagybányai festőkolóniát is. Hosszasan tárgyaltam Thorntal a mesterrel és Réthy tanárral, hogy milyen intézkedések szükségesek a festőkolónia helyzetének javítása érdekében. Jelenleg 45 művész és 120 növendék van Nagybányán és mondhatom, nagyon szép eredményeket mutattak fel.

— Tárgyaltam dr. Pop polgármesterrel, aki megígérte, hogy módot fog keresni a műtermek és művészlakások kibővítésére és azok számának növelésére. Gondoskodik a fognak ezenkívül egy menzáról, hogy a kolónia olcsó és jó ellátása biztosítva legyen. Megbeszéltük, hogy Thorma János mester ebben az irányban memorandumot terjeszt be a miniszterhez és kérélmüket személyesen is támogatni fogom. Mondhatom, hogy a művésziskola szintje legalább is olyan, mint a háború előtt volt. Ma már sok román festő is letelepedett Nagybányán. A váradiai közül ott találtam Mundákat és Várad Albertet. Ott van Zsolnay is. A festőkolónia élete általában élénk és színes.

A szerződésnélküli színészek sorsa

— Tudomásomra jutott, — mondja Marcus István, — hogy részben azért, mert nem koncesszionált társulatok nem játszatnak, több színész állás nélkül maradt. Ezt nagyon sajnálom és mindent meg fogok tenni, hogy ezeket kenyérhez juttassam. Ki kell azonban jelentenem, hogy a ernészetes szelekciót nem szabad megkadályoznunk, ez az általános művészetek is érdeke. Ma állás nélkül van a jó színészeknél kívül több gyenge színész is, akiket még sem szabad reáktrojni a színigazgatókra, mert azok anyagi boldogulást is szem előtt kell tartanunk. Ez az egyenes művészetnek is érdeke.

— Az állásnélküli színészek ügyében Kovács szatmári igazgatóval már tárgyaltam és ő megígérte, hogy a lehetőséghez igyekezik elhelyezni a színészeket. De megosztjuk a külföldi színészek beözönlését is, hogy lehetőleg csak annyi külföldi

színész jöjjön a romániai színpadokra, amennyi innen külföldre ment.

— Megszorítjuk a variett színészek beözönlését is úgy, hogy lehetővé tegyük itt is az állásnélküli színészek elhelyezkedését. De legyünk őszinték, azt nem kívánhatjuk egy igazgatótól sem, hogy a tár-

sulata nivóját rontsa gyengébb kvalitású színészekkel.

Kijelentette még Marcus felügyelő, hogy minden súlyával közbelép a színészek fizetésének normalizálása érdekében és hogy a létminimumot megállapítsák végre.

A bukaresti gyors összeütközött az aradi pályaudvaron

Egy halott és több sebesült — Várad szemtanuk a katasztrófáról

Kedden reggel a Bukarestből érkező és Budapest felé haladó gyorsvonattal súlyos, halálos sebesülésekkel járó karambol történt. Ugyancsak ma még kisebb összeütközésről érkezik hír az országból, ami a tavalyi elvadult állapotok rémképét vetíti az utazóközönség elé.

Az aradi összeütközés részleteiről a következőket telefonálják Aradról:

A reggeli gyorsvonat rendes időben pontosan érkezett meg az aradi állomásra. Az Arad előtti állomás szabályszerűen jelezte az érkező gyorsvonatot és a pályaudvar személyzete megtette a szokásos intézkedéseket.

Valamivel fél hét óra után tűnt fel a robogó gyorsvonat mozdonya, amely szokatlanul hosszan futyolt. Nem állt meg, hanem 60—70 kilométeres sebességgel rohant el a perren előtt.

A szolgálatban levő személyzet ekkor már észrevette, hogy baj van, észrevette nemcsak a vészjelző, dermedésig siketítő fűtőből, de a vonatvezető is fűtő a megállásra képtelen mozdonyból kétségbeesett jeleket adott.

Serb helyettes állomásfőnök a rohanó mozdonyhoz futott s a pillanatok idegfeneszítő izgalmaiban fel akart ugrani. A vonat sebessége azonban elsodorta és

lépést véstve a kerekek alá zuhant, amelyek egyik lábát fönkre morzsozták.

Fejtelen szálladgálás kezdődött, a prüszkölő nagy amerikai mozdony azonban heves gyorsasággal futott elragadt vagon soraival tovább. Másfél kilométer utat tett így meg, amikor az állomás víztornya mellett egy veszteglő mozdony került útjába. Megtörtént az összeütközés.

A hatalmas gépkolosszus nekirohant az álló mozdonynak és annak hátsó részét egydarabban letépte.

A karambol heve a paklikocsit is összezúzta és két vagon egymás tetejébe szálladt. Az utasok között elképzelhető pánik tört ki. Akik a leszálláshoz elkészültek az ajtók közelében álltak, gyorsan leugráltak. Egy nagyvárad kereskedő: Gelberg Jenő ölében Asztalos Sándor budapesti mérnökkel hagyta el a vonatot. Asztalos oly szerencsétlenül helyezkedett el az összeütközés pillanatában, hogy súlyosan megsérült és amire a mentők megérkeztek már kiszervezett.

Halálosan megsérült Schulz Albert, a gyorsvonat vezetője, aki az összezúródott paklikocsiban tartózkodott. Jelentéktelenebb zúzódást szenvedett egy pesti utas és egy lipcai kereskedő is. Ezek azonban hevenyészett kötések után tovább folytatták útjokat.

A vasúti szerencsétlenséget a vizsgálat eddigi adatai szerint az okozta, hogy a bukarest—budapesti gőzmozdony fékje elromlott. A nyomozás folyik. A bukaresti vonat mozdonyvezetőjét Fecske Károlyt és a fűtőt a további kihallgatások megejtéséig őrizetbe vették.

Az aradi motorossal érkezett Nagyváradra Munk Béla dr., volt vasúti főorvos, aki a katasztrófa idején az aradi vonaton tartózkodott és aki a mentési munkálatokban első-

sorban vette ki kiváló szaktudással a részét. Munk dr., mint szemtanú elmondotta, hogy a bukaresti gyorsvonatnak Westinghe Radnán még működött és azután romlott el, miután abszolút elhasznált állapotban volt. A magyarországi vonathoz csatolandó mozdony ugyanazon a vonalon állott, amelyen a bukaresti gyors beérkezett, csak az volt a baj, hogy a mozdony közelebb volt totatva.

— Érdekes — mondotta a főorvos —, hogy az utasok észrevették a közelgő katasztrófát, a vészféket meghúzták és nagyon sokan kiugrottak a vonatból. Azonban a vonatot nem lehetett megfékezni, az rohant a megsemmisítésbe. Serb Milán állomásfőnök-helyettes, aki a pályaudvaron tartózkodott, halálmegevető bátorsággal ugrott fel a rohanó gyorsvonat podgyaszokcsijába és ott akart fekézni, azonban önfeláldozó munkája hiábavalónak bizonyult. Egy kalauz, aki a bukaresti gyorson volt, idegsokkot kapott és nem tudott beszélni. Ugy Serb állomásfőnök-helyettesnek, mint ennek a kalauznak én nyújtottam az első segélyt és költöttem be a sebesülteket, de kivültem egy székelyudvarhelyi fiatal orvos is jelesen segédkezett.

Női és férfi kabátsszövegekben óriási választék Leilner Mártonnál.

Atlantico mozgó 9 1/2 órákor Apolló mozgó 5, 7 és 9 órákor

Ma, szerdán utoljára

Kidd, a kalózkapitány
I része.

A leghatalmasabb kalandorfilm!

A főszerepben a legbravurosabb, legvakmerőbb mozisínész:

Eddie Polo

Csütörtökön indul a II-ik rész

Rendes helyárak!

Rendes helyárak:

Özv. Boda Gyuláné

Avram Iancu (Kossuth) u. 16. könyv-, papir- és zenemű kereskedésében

IRODAI, ISKOLAI CIKKEL és ZENEMŰVEK

olcsón kaphatók. Használt hegedű- és zongora-iskolákat veszek és eladok.

Uriszabó üzletünket

a Sas-passagében
megnyitottuk

hol a legkényesebb izlésnek megfelelő elsőrangú divat ruhákat készítenk a legszolidabb árakban.

BACSÓ és BRAUN

Autóval akart rabolni két kereskedősegéd

Revolveres utcai harc Budapesten

A budapesti Zápolya-utca 5. számú házban lévő Liberté autogarázst telefonon felhívták, hogy a Disznófőnél egy nagyobb társaság mulat, amelynek tagjai be akarnak menni a városba. Kérték tehát a garázs tulajdonosát, hogy a Disznófőhöz azonnal küldjön ki egy autót. A garázból pár perc múlva el is indították a Bp. 20-777. számú autót, amelyet Fekete Béla sofőr vezetett.

Az autó gyors iramban száguldott végig a városon Zugliget felé, hogy a Disznófőnél mulató társaságot ne válassa sokáig. Amikor a Zugliget vége felé közeledett, egy kétoldalt erdtől szegélyezett kanyarulatnál lassítani kezdett, mert az ut annál a pontnál veszélyes.

Megállítják az autót

Hirtelen három alak toppant elő. Kettő nyomban felugrott a gépkocsira és pedig háttal a sofőrnek, a harmadik pedig a sofőr mellé ugrott. Frommer-pisztolyt rántott elő és rákiáltott:

— Ha megmozdul, a halál fia leszel!

A sofőrben volt annyi lélekjelenlét, hogy fölismerte a helyzetet, látta, hogy baj van s gépét hirtelen leállította, de közben a benzinpumpát elferdítette, hogy az autót ne lehessen tovább vezetni. A vakmerő támadók, akik amerikai gyorsasággal dolgoztak, Fekete Béla sofőrt lehurcolták a gépkocsiról, kezét-lábát összekötözték és egy, az útszélen lévő kavernába vitték, ahol a száját betömtek. A kocsi azonban nem tudták elindítani, erre a sofőrt oda vezették az autóhoz és revolverrel kényszerítették, hogy indítsa meg a gépet. A sofőr azonban azt felelte:

— Nem tudom elindítani, mert elromlott a fék.

A banditák vezetője, aki állandóan revolvért szegzett a sofőrnek, engedékeny lett és más módon igyekezett Feketét a gép elindítására rábírni. Azt mondta, hogy nagyszabású, többmilliárdos betöréshez kell az autó és ha a sofőr segítségükre lesz, kétszáz milliót adnak neki.

A sofőr látszólag belement a dologba és beült a kormánykerék mellé. Úgyes fordulattal az Erzsébet-hidra vezette a gépet és az Eskü-uton, Ferenciek terén, Kecskeméti-utcán, Kálvin-teren át robogtak az Üllői-utra. Az Üllői-ut és Ferenc-körut sarkán két rendőrt vett észre. Az autót gyors iramban arra irányította, felfutott a járdára, hirtelen leállította a gépet, amely recsegett, ropogott az aszfaltburkolaton, kitépte a szájából a tömést és elkiáltotta magát:

— Betörők, meg akarnak ölni!

A következő pillanatban balkezevel elkapta a mellette ülő bandita revolverét, lefelé fordította, éppen jókor, mert abban a pillanatban sütötte el az a ravaszt, de a golyó irányt veszítve, a földre furódott.

Revolveres harc

A támadók erre leugrottak az autóról és a Corvin Színház felé futottak. A Corvin Színház mögött valóságos revolveres harc fejlődött a támadók és a rendőrök között és 8—10 lövés dördült el. Az egyik támadót itt sikerült elfogni. A Nap-utca egyik kapuja alatt megtalálták a másik támadót, amint egy csomagból vámőri uniformist vett elő és azt akarta magára venni.

Az elfogott banditákat azután autón bevitték a főkapitányságra. Az egyik Csoma Sándor 24 éves divatárkereskedő, a másik Barta Márton 24 éves vámőr. A szökésben levő társukat Nemeth Mihálynak hívják, kereskedősegéd. Hogy mire akarták az autót felhasználni, nem akarták megmondani.

Régi szinkör-udvarban

a Heimann-kertben Bul. R eg. Ferd. 3. (Rákóczi-ut) eladásra kerülnek az alant felsorolt cikkek.

Az árusítást csütörtök délelőtt 10 órakor kezdem meg.

Eladásra kerülnek:

Kabát velourok különféle árnyalatban	Mr. 300 - 400 L.
Marocainok különféle színben	„ 200 - 400 „
Angol kabát szövetek lisztla gyapju 140 cm. széles	180 - 360 „
Legfinomabb férfi szövetek kiváló minőségűek	300 - 700 „
Tegelői és fekete csillám szövetek 140 cm széles	240 - 600 „
Több 1000 méter különféle pamut vásznak	„ 35 - 70 „
Barchetek flanelek	„ 30 - 80 „
Mosó kartonok legszebb minőségek	„ 35 - 45 „
Tennis flanel pompás színekben	„ 30 - 40 „

**Nagyon sok maradék
rendkívül olcsó áron!**

Czérnavásznak, asztalneműek, paplanok, ágyszőnyegek készletek leszállított árakban.

**Mai napon csak gyapju
szövetek árusításával
foglalkozunk!!**

Barna Jenő

ÜLDONSKGOK

KERESZTŐSÉG ÉS KIADOMIVATAL.
STRADE PRINUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6.
Kiadóhivatal:
SONNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ZÁRKOZTATOTT DÍJ:
Egy évre 60, negyedévre 15. Vidéken: egy évre 60, negyedévre 15. Képviselet: egy évre 30, negyedévre 7.5. Lel. 100, télelvre 30, egész évre 120 Lel.
N. Nagyodrud telefon száma 36
Képviseletet és hirdetéskezelést ellátja a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírtelepház (Telefon 13-01)

Orbán Dezső külföldi sikerei

A hozzáértők és az igazi művészet ismerői előtt nem kell felfedezni Orbán Dezső festőművész nevét. Tünneményes és értékkérésében nemesen küzdelmes mult áll mögötte, ma pedig ragyogó beérkezésének delelőjén — a biztonság érzésével áll sikertérlelő jövője előtt. A nyugtalan és mindent megpróbáló igazi művészek iskoláján ment keresztül Orbán. Az impresszionizmus megismerése: a levegő és a fény, ezek a témái. Orbán par excellans modern festő, azonban grandiózus tehetsége nem fult bele a szélsőséges új irányok különös külsőségeibe. Lerázta annak minden furcaságát és elérkezett egy komoly, prítán festői világ felfogásához. Egy tisztult és megerősödött egyéni irányban pihent meg, pikturája és munkája előtt a legnagyobb elismeréssel adózott úgy a párisi, berlini, mint a budapesti sajtó.

Nagyváradi tárlata nemcsak eseményt, de misziót jelent és a Helikon-ban közel ötven képe fogja itt reprezentálni hírnevét. Az ünnepélyes megnyitó 21-én, vasárnap delelőtt lesz a Helikon Szaniszló-utaca 1. sz. hármass helyiségben. A sajtó-behírató pénteken lesz.

* Fildán József hivatalában. Fildán József polgármesteri titkár, első aljegyző szabadságáról visszaérkezett és elfoglalta hivatalát.

* Mi lesz a király-park Csarnok kávéház előtt részén. Mindenki találgatva halad el az épülő és impozánsan kibontakozó király-park Csarnok kávéház előtt része mellett, ahol a kivájt földbe cement-négyszögeket és köröket emeltek a serény munkások. Megindult a találgatás, hogy mi lesz a parknak ebben a részében. Voltak, akik halastónak nézték, amelyben majd aranyhalak fognak ficámkolni az arany napfényben. Mások itt látták már fölécsillanni egy pazar szökőkút omló sugárkővét nagy gyönyörűségére a kávéházi törzsvendégeknek. Mint legilletékesebb forrásból megtudnunk sikerült, a park eme részén szintén kert lesz s a lefektetett cementalapok építészeti fragmentek eljait szolgálják. Vastag ornamensekkel díszített oszlopok fognak ezen a részen kimerkedni, melyeket díszes virágok és növények ékítenek majd. Természetesen ezidén már nem érvényesül az a buja pompa, amellyel a király-park minden részleteben hatni fog, mert a buxák s egyéb állandó ültetvények elhelyezésére csak a tavasszal kerül sor.

* Nem helyezték szabadlábra a se-lyem-csempészés vádlottait. A törvényszék vádtaácsa tegnap döntött Szende Károly és Bárdos Jenő szabadlábra helyezési kérelme felett. Szende szabadlábrahelyezését kérte, tekintettel arra, hogy vágya garancia lehet, hogy nem szökik meg. Bárdos Jenő pedig százezer lei kauciót ajánlott fel. A vádtaács Szende kérését teljesen elutasította Bárdos kérelme ügyében pedig úgy döntött, hogy fél millió lei óvadék ellenében hajlandó csak szabadlábra helyezni. Bárdos nyolc napon

beül nyilatkozhat, hogy hajlandó-e letenni ezt az összeget. A bíróság előtti tárgyalásokon Bárdos Jenő dr. Zigre Miklós és Roxin Theodor, Szende Károlyt pedig Bancia Ion ügyvédek védik.

* Tűz a bukaresti királyi palotában. Bukarestből jelentik: Tegnap este 10 órakor majdnem végetessé válható tűz ütött ki a cotrocenii királyi palota balszárnán az udvari cselédség lakosztályaiban. Mararu Nicolae sofőr este egyedül volt a lakásán és a fehérműjűt akarta kimosni. Egy melegítő szerkezetbe benzint öntött és a benzintartályt nyitva felejtette. Így az ő gondatlansága miatt egy kipattanó szikra lángallobbantotta a tartályban levő benzint, amely hatalmas detonációval robbant. Csakhamar az egész lakás lángokban állott. A vigyázatlan sofőr ruhája is meggyulladt. Az egész palotában óriási pánik keletkezett. A szolgazemélyzet összeszladt és rövidesen megérkeztek a központitűzoltók. A tűzoltók a legnagyobb erővel látták a mentéshez. Elsősorban is lokalizálták a tüzet azután egy órai megfeszített munka után eloltották a tüzet. A kár nem jelentékeny, de a szerencsétlen sofőrt kénytelenek voltak a kórházba szállítani súlyos és életveszélyes égési sebeivel.

* Kirándulás a Meziádi cseppkőbarlangba. Az NSE e hó 20. és 21-én rendezi szezonzáró kirándulását a Meziádi barlanghoz. Nemcsak a megye, hanem az egész ország legnagyobb és legcsodálatosabb barlangja ez. Cseppkövei, híres denevér-termei különbek az Aggteleki barlangéinál is. Előcsarnoka méreteiben is óriási. A barlang maga öt emeletből áll, olyan impozáns nagy, hogy valóssággal lenyűgözi az embert. Csárán Gyula szerint 6—7 óra kell a bejárásához, a népmonda szerint még senki sem érte a végét, állítólag összekötésben van a révi Zichy-barlanggal. Turistáink ezt a kirándulást összekötik a kies szohodoli-völgy és a lázuri híres sziklaszoros megtekintésével, hazafelé pedig a Jadvölgyen keresztül fognak jönni. A Szohodoli Erdőpar r.-t. és a Remeci Mundus Iparvállalat készsége bocsátják iparvonatjaikat a kirándulók rendelkezésére. Éjszakázni a barlang előcsarnokában fognak, ahol pásztorlúzek mellett védve lesznek a hidegtől és szélről. Indulás szombat hajnali 2 órakor a belényesi vonattal Belényes—Sonkolyos állomásra. Onnan iparvasutal és gyalog a barlangig, a barlangtól másnap gyalog a Jadvölgybe, onnan iparvasutal le a fővonalig és este 11 óra után a kolozsvári személyvonattal itthon lesznek. Málhás lovarkról gondoskodva lesz. Meleg takarót, 2 napi élelmet mindenki magával hozzon, ugyszintén III. oszt. vasuti jegyről is ki-ki tartozik gondoskodni, gyaloglás első nap 2 óra, második nap 3 óra. Részvételi díj 150 lei. Jelentkezni csütörtök délig Tátray Gusztáv Regele Ferdinand-utí üzletében lehet, ahol a részvételi díj is lefizetendő.

* Halálozások. Városunk régi, kiváló, igen tekintélyes poigárát és kiterjedt családját, Weisz Károlyt súlyos csapás érte: felesége, szüi. Juszt Regina, életének 76-ik és boldog házasságának 55-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A jólékonyságáról híres matróna családja iránt osztatlan részvét nyilvánul meg az egész városban. — Varga Márton 70 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán delelőtt négy órakor megy végbe a Fecske-utcai gyászhatól. — Lovass Sándor nyug. magyar királyi százados, életének 32-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése ma, szerdán delelőtt 6 órakor megy végbe az olaszii temető halottas házából.

* Letartóztató t vitriolos merénylet. Megirtuk, hogy Budapestben Fehér Irén 21 éves elvált asszony leviitriolta volt barátja, Lukács János ingatlanforgalmi irodatulajdonos öreg édesanyját, mert Lukács elhagyta. Fehér Irént, aki elmenekült, most elfogták. Tagadja a gyilkossági szándékot s azt vallja, hogy elkeseredésében öngyilkosságot akart elkövetni. Öri-zetbe vetik.

* Az Orsolya-rend iskolái vasárnap 9 órakor tartják a közös évmenyitő istentiszteletet. A tanítások kezdete 22-én hétfőn reggel 8 órakor. A javító vizsgálatok 18-án a polgáriban, 19-én a polgári abszolváló és 20-án a képzőben lesznek megtartva.

* Ujabb politikai gyilkosságok Bulgáriában. Belgrádból jelentik: Szófiai hírek szerint Athanasoff ezredet, Wasiljev parasztvezért, Todor Alexandrowot, a macedón komité vezérét öt komitációs meggyilkolta. A hír még megerősítésre szorul.

* Bizonytalanságban él?! Nincs tisztában az élete sorsával, rejtelmeivel. Felvilágosítást ad minden kérdésre a mult, jelen és jövőre Ben Aroly Bey grafológus. Fogad naponta delelőtt 10—12-ig, delelűtan 3—8-ig lakásban: Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 21. szám.

* Csak egy napon játszanak a nagykapusiak. Vasárnap delelűtan és este a nagykapusiakkal kerül színpa a Katholikus Körben a Falu rossza, melynek a jegyeit mindennap 9-től 1 óráig árusítják a Katholikus Kör pénztárhelyiségében. A Falu rosszának 35 szereplője festői ruházatban jelennek meg egy a delelűtan, mint az esti előadáson. Az énekesek meglepő eredetiséggel éneklék a legszebb magyar népdalokat, amelyeket a magukkal hozott cigányzenekar fog kísérni. Már eddigéle is igen nagy számban vásárolták a jegyeket egy a delelűtan, mint az esti előadásokra, amely azt bizonyítja, hogy Nagyvárad közönségének minden rétege ott lesz a két előadáson. Ugy a főszereplők, mint a kar minden jelenésük alkalmával egy gyönyörű csoportot fognak képezni a kalotaszegi viseletben, akik emellett Tóth Ede nagyszerű művét teljes tökéletességgel fogják interpretálni ezen az egy vasárnapi napon. A delelűtan előadás 4 órakor, az esti előadás 9 órakor kezdődik.

* Munkásgyűlések. Csütörtök este 6 órakor a Vasöntőde és Gépgyár munkásai, péntek este 6 órakor a Gitye-gyár munkásai tartanak értekezletet Str. Cuza Voda 24. sz. alatt. — Vasárnap delelőtt 10 órakor a Munkáscotthon-Egyesület tagjai fontos ügyben nagygyűlést tartanak az Atlantik-mozgóban. Minden tag ott legyen. — Vasárnap delelűtan a könyvkötők nyári mulat-ságot rendeznek a Karger-vendéglőben a Munkás-Otthon alap javára. Az összmunkások támogatását kéri a Vezetőség.

* Egy német herceg halálos autókatasztrófája Magyarországon. Budapestről jelentik: Mosonnál a bécsi országtúton Hohenlohe-Waldenburg Frigyes német herceg autója egy kőrákásra futott, majd onnan visszazuhan és eltemette úgy a sofőrt, mint a herceget. A benzintartály kigyulladt. A sofőrt megmentették, de a herceg a reá zuhan karosszériától nyak-törést szenvedett és nyomban meghalt.

* Dívatos costum, ruha, alj és kabát szövetek érkeztek és a legolcsóbban beszerezhetők Schlésinger és Jung cégnél, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 1. sz.

Leszállított árak női és férfi szövetekben, barchendek és vászon árukban.

Leitner Márton rt-nál

Iskolaszerek,

Füzetek, körzők, rajztáblák s.b. nagy választékban, kicsinyben és nagyban kapható

Mégay és László cégnél

Oradea-Mare, Str. Avram I. Kossuth-u. 2
Telefon 623

Legjobb gyermekápoló: Hőfer 1. sz. gyermekhintőpora, Hőfer Baby crême.
Raktárak Oradea-Mare: Farkas Drogeria, Fekete Parfumeria, Minerva gyógyszerár.

* A zsidó nagyünnepekre pótimaházi sachsrisz és mincha előimádkozót keres a nagyváradi izraelita hitközség. Jelentkezést a Szilágyi Dezső-utcai hitközségi irodába kér a templomi bizottság.

* Kételkedik a sorsa fölött? Kérjen felvilágosítást Ben Aroliv Beytől.

* Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy bécsi utamról hazaérkeztem. Legújabb kreációkkal rendelkezve. Tisztelettel Adler Emma.

* Öltöző asztala hiányos, ha nincs rajta Brázay kölnivíz. Kapható mindenütt.

* Női szabászati varró és kalapkészítő szakiskolában még néhány tanítvány fölvetetik. Szabás, varrás 6 hó alatt, kalapkészítés 3 hó alatt tökéletesen elsajátítható. Bővebb fölvilágosítás és beiratkozás naponta d. u. 5-6-ig Orbán Sándorné Str. Deák F.-u. 2.

* Töri a fejét új vállalatokon, új üzleteken? Tanácsot ad Ben Aroliv Bey.

* Legjobb arcszépítő Földes Margitkrém

* Biztos Ön a jövőjében? Nem! Forduljon bizalommal Ben Aroliv Beyhez.

* A fejtájás, szédülés, mellszorulás, szívdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, fehér nyelv, rossz szájíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a Koprol egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértöndulást. Kapható minden gyógyszertárban.

* Tanulók fizetéssel felvételnek Kertész divatru üzletében, Rimanóczy-utcán.

Őszi Idényre a legdivatosabb kosztümök, köpenyek és utcai ruhákat a legújabb párisi modellek után elősmert legolcsóbb árakban készítek
FLEISZ KÁROLY
női diva szalonja, Str. Goida (Bedthy Ödön-utca) 11. sz.

MILKA SUCHARD
TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

Uri szabó
üzletében a legelőcsőbb ruhák készülnek. Őszi angol szövet különlegességeim nagy választékban megérkeztek.
HACKMAYER, Avr. J. (Kossuth)-u. 2.

Nagy harisnya vásár
mélyen leszállított árakkal
VEZÉR

Piața Regina Maria (Bémer-tér)
Divat keztyűkben, kötött kabátokban és divat mellényekben óriási választék.
Legjobb harisnyák csak Vezérnél kaphatók.

* Kabát, kosztüm, öltöny-szövetek, kabát plüschöket, bársonyruhákat olcsón vehet a Körösparti Áruházban.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* A Körösparti Áruház az elősmert olcsó áraiból 10 százalékos engedményt ad 15 napig.

* Ingzeppherek, nyersselymek, asztalneműk, barchettek legolcsóbban Rimanóczy-utca 9.

* Váson és batizstchiffon különlegességek olcsóbban, mint bárhol Frankl Róza üzletében, Rimanóczy-utca 9. sz.

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, tüvegje 15 - Lei FARKAS ISTVÁN Apolló drogéria, Oradea-Mare

* Kézimunka kiárusítás. Kelin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipoennel, madeira munkák, gobelinek, filécsipkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz., Str. Manastari, Kapucinus-utca mellett.

LEGUJABB

Ukránok, fehér oroszok és litvánok a lengyel elnyomás ellen

Genf, szeptember 16. Az elnyomott népek komitéja, amely az ukránok, fehér oroszok és litvánok érdekeit védi, sajtóközleményben tiltakozik a lengyel külügyminiszternek az ukrán kisebbségek védelmét kedvezően feltüntető fejtegetéseiről. A komité tiltakozik az elnyomás ellen s követeli a népszövetségi paktum tizenkilencedik fejezete szerint a szerződések revízióját. Kijelentik, hogy a tizennégy millió ukrán, fehér orosz és litván nép sohasem nyugszik bele, hogy lengyel igában maradjanak.

MOZI

— A Dorian Terraseon ma, szerdán kerül utoljára másorra Gyulay Pál, híres magyar író egyik legnagyobb alkotása filmre átdolgozva, a „Három árva”. Egy kis család tragédiája játszódik le e kiváló filmen, melynek főszerepeit a legnagyobb magyar gyermekművészek: a 6 éves Jackó Cica és Szécsi Ferkó, valamint Muzsnay Bella és Vándory Gusztáv alakítanak. Az előadások a Dorian Terraseon 9, a Dorian-filmszínházban 5 és 7 órákor kezdődnek.

— Kidd, a kalózkapitány hatalmas kalandorfilmben Eddie Polo, az amerikaiak legnagyobb szerető, legvakmerőbb mozi-színésze minden artistát megszállító produkcióival ejti bűmlába nézőit. A darab izgalmas témája az érdeklődést a legmagasabb fokra csigázza fel. Szerdán látható még az első rész úgy az Apollóban, mint az Atlanticban. Csütörtöktől kezdve a II-ik rész megy.

TÖZSDE

Zürich, szeptember 16. Nyitás, Berlin 10 0-a 126 fél, Newyork 530 fél, London 2367 fél, Páris 2825, Prága 1585 fél, Budapest 0.0069 fél, Bukarest 280, Varsó 102 fél, Bécs 0.0074-62, Milánó 2322, Amsterdam 203 fél, Belgrád 725.

Bukarest szeptember 16. Zárlat. Devizák: Páris 1085, London 863, Newyork 192, Róma 840, Zürich 35, Bécs 27, Prága 580.

Valuták: Font 850, frank 11, svájci 36,

lira 850, dinár 245, dollár 190, osztrák 26, Magyar 24, szokol 545.

Zürich, szeptember 16. Zárlat, Berlin 10 0-a 126, Amsterdam 203 fél, Newyork 530 három, London 2366, Páris 2817 fél, Milánó 2320, Prága 1585, Budapest 0.0068 fél, Belgrád 727 fél, Bukarest 277 fél, Bécs 0.007480.

Budapest, szeptember 16. A keddi értékpapírtőzsde zárata: Angol-Magy. 45, Magy. H. 501, Olasz, 20, Salgó 500, Allamvasut 450, Keresk. b. 1100, Pesti Hazai 3350 Borsod-Misk. 116, Első Bp. gőz 113, Becsini 900, Borsodi szén 81, Magnezit 1640, Ujlaki 125, Urkányi 800, Globus 27, Lészámítoló 66, Rima 152, Fegyver 1090, Ganz-Danub. 2375, Ganz-Vill. 1250, Láng 94, Schlick 47, Lázó 620, Papir 33, Kőszén 2780, Atlantika 22, Cukor 2175, Öst. sm. 200, Gummi 183, Csáky 13, Georgia 372, Ocean 28, Lupták 945, Villányi 60, Ofia 510, Nasici 1975, Zabolai 70, Tröszt 132.

Budapest, szeptember 16. A keddi terménypiacon szilárd. Buza tiszavidéki csongrádi állomáson 400, pest-megyei 395, rozs 360, budapesti takarmányárpa 390-410, vidéken 370-390, felsőmagyarországi sörárpa 460, budapesti új zab 325-327 fél, tavalyi 360, budapesti morzsolt kukorica 380, Bácskában 365-370, csöves tengeri 125-130 ezer korona.

NYILTTÉR

Franyó Zoltán az „Esti Lloyd” szerkesztője a mai nappal megvált a lap köteleiből. Nevezett nincs feljogosítva az „Esti Lloyd” nevében eljárni.

„Esti Lloyd” szerkesztősége és kiadóhivatala Timisoara.

Weisz Károly mint férje, valamint alulírott családja tudatják, a legjobb feleség, odaadó anya, nagymama és dédnagymama

Weisz Károlyné

szül. Juszt Regina

életének 76-ik és boldogházasságának 55-ik évében történt elhunytát. Temetése folyó hó 17-ikén, illetve szerdán délután 4 órákor Ör-utca 1 szám alól az izraelita szertartás szerint a Rulikowszky-temetőben fog megtartatni.

Gyermekei:

Rózi férj. Krausz Kálmáné
Anna öz. Szalai Imréné
Irén férj. Reich Edéné
Honka férj. Matzner Zsigmondné
Erzsike férj. Dr Fischer Imréné
Jenő Sándor fiai

Számos unoka és dédunoka

Minden külön értesítés helyett

Oradea-Mare, 1924 szept. hó.

Árlejtési hirdetmény.

Az Erzsébet liget mellett épülő új sportpálya építőbizottsága a sporttelep egész területen gyakorolható kizárólagos büffet jogot (beleértve mindennemű étel és italok árusítási jogát) valamint a pálya területén cca 600 méter kerítésnek és a pályán épült tribúnnek hirdetési célokra való kihasználását jogát folyó évi október hó 15-től kezdődő 5 évre árlejtés útján bérbeadja.

Közelebbi feltételek Dr Pelle János ügyvédi irodájában Str. Prințul Carol No. 4. d. u. 4 és 6 óra között tudható meg.

Pályán hajtók tartoznak ajánlatukat folyó évi szeptember hó 20-án, déli 12 óráig dr Zigre Miklós urhoz, a pályaépítő bizottság elnökéhez Str. Regele Ferdinand 12 beadni, s a pályaépítő bizottság a beérkező ajánlatok között még ugyanazonnap határoz, jogában állván az ajánlatok egyikét sem elfogadni.

A pályaépítő bizottság.

PILLANGÓ

— E beszéletek —

Irt: Bónyi Adorján

Most felállt, végignem a szobán, a kandalló mellett megfordult, nekitámaszkodott s a homályból visszanezett.

— Biztosan sokat tornáztok — a hangja most mélyebb volt, mint előbb.

Török elképedve felelte:

— Evezek... nyáron. Télen bejárok néha vivni. Azaz inkább vivni tanítani... mert ehhez igen értek.

— Persze, — egészen halk és mély volt az asszony hangja.

— Palikának is kellene már valami testezés — bátorodott megint elő Török-ből. — Kezdenénk svéd tornát, reggelenként, aztán nyáron tessék elvinni uszodába, télen már koresolyázhat, hiszen hat éves.

Zsuzsánna levett a kandalló parkányáról egy cigarettát, anélkül, hogy elfordította volna a tekintetét a férfiről.

— Dohányzik? — kérdezte.

— Soha. Kérem, ezt a Palikának se tessék soha megengedni. Magam tudom, milyen áldás, ha...

— Látszik — bólintott az asszony. — Akrobata. Éjszakázni szokott?

Török egészen megzavarodott.

— Nem. Tanulnom kell. Birói vizsgára készülök. Dél előtt ügyvédi irodába járok.

Zsuzsánna szájában már égett a cigaretta. Tűzfeje fel-felillant és ilyenkor mintha vörös fény lobbanna Zsuzsánna szemében.

— Szóval egészséges, mi? Egészséges, mint a makk — úgy hangzott, mintha minden szava lágy, nagy, benső nevetgélésen keresztül ugrálnék elő.

Török bámult és tévovázott.

— Egészséges, mint a makk — mondta Zsuzsánna és elmozdult a kandallótól. — Nézze, Török úr. Tegnap nem voltam egészen igazságos magához, avval a fizetését duplájára.

S barátságosan elbúcsuzott Török úrtól.

Zsuzsánna lemondott egy csomó estélyt, letagadta magát egy tuat látogató előtt, Ottónak megtelefonálta, hogy beteg s körülbelül egy hétig nincs kedve semmihez a világon, csokrokat kapott, amiket megnezetlenül belerakott a fürdőkádba és úszkáló ibolyák és rózsák közt fürdött minden reggel, hevert, unatkozott, olvasott és nem bírt aludni, morfiomot szedett, vagy édes mérges pálinkát ivott este az ágyban, míg csak el nem bódult tőle, avval a mámorral, amely kivirágzik a koresma asztalából is.

Néha beiment a gyerekszobába, óra alatt s hallgatta a tanulást. Mozdulatlanul, titokzatosan, hidegen ült itt s Palikának lassan elszállt az öröme, amit eleinte érzett, mikor anyját ott látta a szobájában.

Aztán néha behívatta magához Török urat, egyszer, hogy rendezze át a könyvszekrényét, egyszer, hogy képtelen jogi tanácsokat adjon. A beszéde ingerülten hideg volt és közben minduntalan kurtán, szomjasan felcacagott.

Török úr ezeken a találkozásokon mindig szobáhozta Palikát és Palika nagy magányát. Török úr szeme és viselkedése mindig nyugodt volt, még a Zsuzsánna legigézőbb pongyolái láttára is. Mert Török Istvánnak menyasszonya volt, akit szeretett.

Egy szép, tiszta, kedves, szőke kis urilány volt a menyasszonya, aki szegény volt, irodába járt, a fizetéséből öltözködött és elszánt hittel és komolysággal szerette Török urat és Török úr őt. De azért mégis kereste a Zsuzsánnával való találkozást, mert a Palika érdekében felvett küzdelmet csak a győzelemmel akarta behagyni.

Ezekben a napokban sokszor meg is kérdezte Palikától:

— Ugy-e most már jobban szeret anyuka?

A gyerek a fejét rázta és szomorúan mosolygott:

— Nem szeret.

Majd... majd... — gondolta Török és még makacsabb lett benne az elhatározás, hogy addig lágyítja Zsuzsánna szívét, míg kifakad belőle az anya mély szeretete; vagy pedig egy napon felkapja ezt a szegény, drága kis gyermeket és hazaviszi, a maga özvegy édesanyjához...

Egyszer Török úr órára jött és ott találta Zsuzsánna-t a hallban. Az asszonyon borkabát, borkalap, bórkeztüti.

— Hallja Török, de jó hogy jön, — nézett rá rideg és kínzó mosollyal az asszony. — Ért maga az autóhoz?

— Nem.

(Folyt. köv.)

Fehérneművarroda

Str. Pável-u. 18.

Férfi zefir ing 2 gallérral . . . 80 L

Férfi selyem ing 2 gallérral . . . 100 L

Női ing csipke, himzés és monogrammal . . . 70 L

Csipke beendíleszt, gomblyukköntösöt olcsón vállalok.

Halló!

Telefon 494.

Telefon 494.

Bognárok figyelmébe

körísfarókn és minden egyéb bognáranyag kapható

GUBI ÁRMIN

fakareskedő cég Timișoara (Temesvár) Józsefváros

Ugyanott BUTORGYÁRAK és asztalosok puhafa, valamint keményfa u. m. gőzölt bükk, hárs, jávör, cseresznye, dió, akác, kőris, szilva, valamint borovi-fenyő stb. szükségeltük a legolcsóbb napi áron szerezhetik be.

Építésszek és építő cégek

faanyagszükségletét a legolcsóbb napi áron és oradeamare-i paritással tudom szállítani.

Kívánságra árajánlattal díjmentesen szolgálok.

DENGELEGI ÁRMIN

Bádogos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat:

Telep:

Strada St. Ladislau (Körös-utca) 17.

Strada Clujului (Kolozsvári-utca) 44.

Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

Irodabútorok, parketták Rimanóczy

műbutor és parkettgyár rt. Oradea-Mare Strada Clujului 117. Telefon 279.

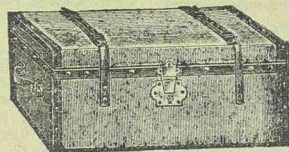
Nagymennyiségű

szőlőoltvány

és faiskolai cikkekről szőlő árjegyzékünk megjeleni!

Ambrosi, Fischer és Tsai rt.
Áiud — Nagyenyed.

Eladó 3 szobás magánház Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) közelében, október 1-én elfoglalható 260.000 leu. **Toma Józsefné** nál, Nilgesztepen. 3-6-ig Strada Sf. Ladislau (volt Körös-utca) 21. szám alatt.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be

elsőrendű bőröndárunk, berendezett kassettáink és iskola-táskáink eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár

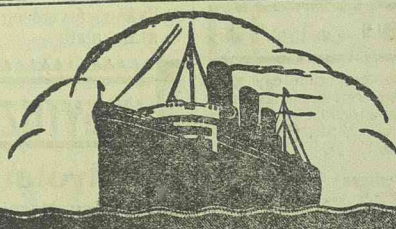
Str. Onza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám.

Szőnyeg ocassió

sikerült megvennem egy tétel gyönyörű, szép kisebb-nagyobb valódi perzsa szőnyeget melyeket olcsó árban elárusítok

Sternberg I. régiségkereskedő, Kishidő

HAMBURG-AMERIKA LINIE UNITED-AMERICAN LINES

Rendszeres és direct vonalak modern gyorsgőzöseinkkel

Kanadába Argentiniába
Braziliába Cuba és Mexikóba

valamint heti kéltszeri utazás **Észak-Amerikába**

legújabb „Albert Ballin”, „Deutschland”, „Resolute” és „Reliance” gőzöseinkkel. — Díjtalan felvilágosításokkal az összes utazási lehetőségekről mindenkor szívesen szolgál a romániai vezérképviselet:

Lazar H. Lazarovitz

Központ Timișoara Strada Mercy 2.

Telefon 16-58, valamint fiókjai:

Bucarest, Calea Griviței No 183.

Arad, Strada Eminescu 12.

Oradea-Mare, P. Mihai Viteazul 5.

Sighișoara, Piața Unirei 34.

A legkeisebb ha-
datás ára 30 fal

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szöve 3 fal
vastag betű 6 fal

Aranyat, briliáns, gyémánt köveket, ezüst tárgyakat állandóan magas árban vesz Horváth ékszerkeskedő, Piata Unirii 5

Házasság

Házasságközvetítési ügyben méltóságos bizalommal Faragó Jenő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. Megbízások: Romániából, Sloveniából, Jugoszláviából, Magyarországból 15

Nőfilme: harmincegy éves földbírtokos. Bővebbet: Faragó, Budapest. 17

Ötminthézi le vagyonnal független urholgójérhezmenne. Bővebbet: Faragó Budapest. 23

Oktatás

Minta iroda
csakis gyakorlatilag tanít
Könyvvitelt, levelezést
gyorsírást, gépirást,
nyelvokot.

Fordítások
Könyv-revizitók és feltek-
tetések.

DONÁT
Strada Gojdu Nr. 30.

LAKÁS

Szörvát villa tu ajdonos keres folyó évi november hó 1-től jövő évi március hó végéig terjedő időre egy kettő ágyas butorozott szobát haszonbérbe vagy cserébe az 5 órá átdott szoba ellenében egy hasonló szobát a fürdő saionra díjmentesen a saját villájában fejátnál. Értekezhetni leveiben Szabó Lajos tulajdonossal Szováta, felsőtelep, Szabóvilla. 815

Izraelita földbírtokos pár részére téli tartózkodásra kettő egymásba nyíló butorozott szobát keresünk. Strada Ep. Pável-utca 5. 819

Ellátás

Magános urinó egy vagy két gyermeket ellátásra magához fogad. Özy, Schvartz Arminé, Str. Jókaí Mór-utca 12. sz. 823

Intelligens idősebb házaspár egy vagy két gyermeket teljes ellátásra felvesz. Cim Fried Adolf Str. Baross-utca 3. sz. 822

Alkalmazás

Minden 3 tagu családhoz felvételt k. Cim a kiadóban. 776

Minden főzőnő ajánkozik. Cime Bul. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 30. 809H

Rövidáruhan jártas segéd és tanulóany felvételt k. Cim a kiadóban. 813

4 éves leánykám mellé intelligens német leányt keresek Szathmára, jelenleg Félix-fürdő, Hotel Victor 22. 821H

Masamod keasszonyt azonnali belépésre keres Rigo kalapszalón. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. I. emelet. 827

Tanulóany manicür szalonba felvételt k. "Aida" Strada Gen. Mosoiu (Kert utca) 3. 818

Két jó családból való fiu tanulóknak felvételt k. Hajnal és Rózsa cégnél. 814

Adás-vétel

Sőtőkék férfi ruha ruha közép termetre 40-es férfi cipők eladók. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 43. 749

Házak eladók. Házaladás, megbízásokat vállalunk. Kőlosönöket megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékkal kihezelyünk. Adásvételi Rt Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Kálvária-utca 14 számú 4 szobás konyhás magán ház 190 ezer lei, sürgősen eladó. Értkezni csakis Weisz Gizinél, Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 51

Keresek szőlőt lakással berbe. Humanitas, Strada Alexandri 11. 825

Diót és buzát

bármilyen mennyiségben vesz
DANCSE JAKAB
terményirodája, Oradea-Mare,
Calea Victorie (Kolozsvari-utca) 92.
Interurban telefon 813. Sürgőnyim: Dancse, Oradea Mare

Esőernyő
Rosenberg Testvérek
N. Iorga (Zöldia-u.) 8
Behúzás gyorsan készül

Eladó kézimunka storok, függönyök, fehér, színes és arany terítők, nagyvonalú szép filé munkák, csipkék, be-tétek és motívok, kötött terítők, kicsk és nagyok, diványpárna montirozatlan, kicsi kelin terítők, szek-rény csikok. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpaer-nyő, szőnyegek, perzsa, zsmirna és argaman, 23 m. finom rumburgi vászon, 12 személyes étkező szer-viz és egy 6 személyes ezüst szerviz, gobelin kép, selyem, horgolt redikülök, seiyem, rojtos kendő, kö-tött, csipke. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra SZÁSZ. 287H

Berger gyárban friss ten-geri mcsik kapható. 796

Eladó kevésbé használt elegáns fiaker és egy bricska gummi kerekekkel ellátva. Capitan Vasilescu, Divizia 17. (kadett iskola). 816

Eladó ház, azonnal beköl-tőzhető 2 szoba mellékhelyiségekkel. Cheiul Valente (Velencepart) 21. 820

Könnyebbteher szállításra alkalmas féderes kocsi el-adó. Teleky-utca 56 Ko-vácsnál. 826

Évredő jókarban eladó. Bul. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 12. III. em. 22. 8:9H

Beköltözhető, lehetőleg magánházaat keresek sürgő-sen a központban megvé-teire. Cim? "Komoly ve-vő" jellegre a kiadóba ké-rem. 824

Eladó Ö német stílu ebédlió vitrinrel, ebédlió, háló, uri szoba, egy renaissance ebédlió, álló tűlkör, hencser, szekrény fehér és barna, vaságyak. Rövid kereszt-huros és egy hosszú zong-ora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut 30. Szász. 473

Iskola táská

pénztárca, bőrtetűl, divat övek és gyön-gyök, utazó kosarak és **gyermekkocsi** a legolcsóbban

SZABÓ

Iésüáruházban

Sas-passage 42. szám

Különfélék

Ülvel, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszéni, Str. I. C. Bratiann (Szaniszló-utca 25. Felvételek este tél 8 ig.

Elveszett vasárnap reggel 8-9 óra között Aradi-uti villamoson egy vasyeti, teljesen új férfi esernyő, mivel szegény emberé, kéri a b. megtalálót adja be a Hegedűs Hirpiro-da-ba. 828H

Őszl, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi fehérneműk 250-600 leig izlésesen készülnek a leg-egyszerűbbtől a legdiva-tosabbig. Nilgésztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

400 000 lei költsönként csakis ingatlanra kiadó. Cim a kiadóba. 785

Clára

kézimunkaüzlet
feloszlátás miatt meg-kezdett kézimunkákat, gobelineket saját áron **kiárult**, ugyanott előnyomda fel-szerelés, üzlethelyiség átvehető. Nagy Sándor-utca 4.

Sonnenfeldnél

Str. Avram Iancu (Metropol szálló mellett)
Vadászati kellé-kek és löszerek
Bőr és bőrdőnd-árak duz vásá-s-téka

Pálinkafőző ÜSTÖKET

mindenfélé méretben, a legmodernebb kivitelben raktárról szállit:

ECONOMIA

Kereskedelmi és Ipari R.-T.
Oradea-Mare Piata Mihai Vi-teazul 1. Telefon 858, 14-56, 14-57

Két örökös ülés a Kolozsvari-utl zsidótemplomban
(1 női és 1 férfi) eladó.

Str. I. C. Bratiann (Szaniszló-u) 60. Gyógyszerlár

Radó Dezső

női divattermében készülnék
a legelegánsabb angol kosztümök, hosszú kabátok és franczia ruhák eredeti párisi és bécsi modellek után.
Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 6. szám.

Értesítés

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy a **Kállay és Gulyás** cégből kiváltam és **Butor- és épütel asztalos műhelyem**

Str. Gen. Berthelot (Sal Ferenc-u.) 8 sz. a. ujonnan megnyitottam. Butorokat, portál és üzleterendezéseket legszebb kivitelben szolid árakban készítek. Szives pártfogást kér
Gulyás Károly asztalos

Incunostințare.

Mobilele lăsamăntare (pian, vioară, mo-bile ec. a repansatului Josif Schmerovszki vor fi vindut la 19 Septemvrie după meazize o. 4 prin licitatie publică, la strada Pavel No. 3.

Néhai Schmerovszki József hagyatéki ingói (zongora, hegedű, butorok stb. Szeptem-ber hó 19-én (pénteken) délután 4 órakor nyilvános árverésen el lesznek adva. Pável-utca 3 szám alatt.

VEGYTISZTÍTÁST VÁLLAL
Patyolat gőzmosóda
Str. Gen. Mosoiu (Mezei Mihály-utca) 7.
MOS, TISZTÍT, VASAL
Kivánatra házhoz küld és hazaszállit.

Garantált valódi
svájci selyem gaze, malmok
számára

ALBERT WYDLER
ZÜRICH

Prima XX., XXI. és grizgaze az összes számokban.
Vezérképviselő és főlerakat Románia számára

Frati Vögeli & Müller BUCUREȘTI Str. Páris 20.
Lerakat Arad, Temesvár és Bánát részére:
Schillinger Endre, Arad. Str. Iosif Vulcan 12.